

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Sžik/8/2019
Identifikačné číslo spisu: 1018200228
Dátum vydania rozhodnutia: 12.02.2020
Meno a priezvisko: Mgr. Viliam Pohančenič
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1018200228.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu Mgr. Viliama Pohančeniča (sudca spravodajca) a sudcov JUDr. Ivana Rumanu a JUDr. Moniky Válašikovej, PhD., v právnej veci žalobkyne: Ing. R.W., nar. XX.XX.XXXX, Y., zastúpená: JUDr. Ing. Adrián Cupák, advokát, Dr. Goldbergera 249/1, Svidník, proti žalovanému: Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky, Námestie slobody 6, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia ministra sp. zn. 30991/2017/OPS/85206-M zo dňa 18.12.2017 a rozhodnutia žalovaného sp. zn. 27204/2017/OK/73378 zo dňa 23.10.2017, v konaní o kasačnej sťažnosti žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/29/2018-99 zo dňa 25.06.2019, takto

rozhodol:

Kasačnú sťažnosť z a m i e t a.

Účastníkom právo na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

1. Žalobkyňa písomným podaním zo dňa 30.08.2017, doručeným dňa 29.9.2017 (ďalej aj len „žiadosť“) žiadala v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) (ďalej aj len „infozákon“) Slovenskú poštu, a. s. ako povinnú osobu (ďalej aj len „Slovenská pošta“) o sprístupnenie nasledovných informácií: všetky zmluvy o výkone funkcie členov predstavenstva a členov dozornej rady Slovenskej pošty, a. s., a ich dodatky od roku 2011, teda od doby, kedy patria tieto zmluvy k povinne zverejňovaným zmluvám, vrátane uvedenia finančnej odmeny v pevnej zložke a zložke ekonomického významu, nakoľko ani jednu z týchto nenašla v Centrálnom registri zmlúv (ďalej aj len „CRZ“) a zmluvu, ktorú uzatvorila Slovenská pošta, a s., so spoločnosťou RS, a. s., so sídlom Nám. SNP č. 6, Bratislava, o uzatvorení ktorej je informácia v CRZ zo dňa 25.08.2017, avšak nie je zverejnená, aj keď sa nejedná o uzatvorenie zmluvy v bežnom obchodnom styku v rozsahu predmetu podnikania Slovenskej pošty, nakoľko výkon prevádzky dopravných a technických činností nepatrí do jej predmetu podnikania. Informácie žiadala doručiť

písomne poštou na adresu uvedenú v žiadosti. Listom zo dňa 11.10.2017 Slovenská pošta reagovala na žiadosť, pričom informácie jej sprístupnila čiastočne - s výnimkou informácií o finančnej odmene. V tejto časti žiadosť zamietla s poukazom na to, že Slovenská pošta je povinnou osobou podľa § 2 ods. 3 infozákona s obmedzenou informačnou povinnosťou a na § 9 ods. 3 infozákona t. j. ochrana osobných údajov dotknutých osôb. V zmysle § 18 ods. 4 infozákona dala v zamietajúcej časti podnet žalovanému na vydanie rozhodnutia.

2. Žalovaný vydal rozhodnutie sp. zn. 27204/2017/OK/73378 zo dňa 23.10.2017 (ďalej aj len „prvostupňové rozhodnutie“), ktorým rozhodol o zamietnutej časti žiadosti tak, že žiadosti v dotknutej časti nevyhovel z rovnakého dôvodu ako Slovenská pošta a doplnil, že odmeny členov predstavenstva a dozornej rady nie sú uhrádzané ani zo štátneho rozpočtu, ani z verejného rozpočtu, ale z vlastného príjmu. Voči prvostupňovému rozhodnutiu žalobkyňa podala rozklad doručený žalovanému dňa 10.11.2017. Odôvodňovala ho nesprávnym výkladom, nakoľko tento by obmedzoval informovanie verejnosti. Slovenská pošta je obchodná spoločnosť, ktorej 100 % akcií vlastní štát zastúpený žalovaným, v čoho dôsledku ide o 100 %-nú majetkovú účasť štátu. Poukázala na to, že členov predstavenstva a dozornej rady menuje minister dopravy a výstavby Slovenskej republiky (ďalej aj len „minister“). Hospodári iba s verejnými zdrojmi, o čom svedčí aj vedenie účtovníctva, kedy nevedie oddelene vlastné a verejné financie. Poukázala na to, že členovia predstavenstva sú verejnými funkcionármi v zmysle čl. 2 ods. 1 písm. z) ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov (ďalej aj len „ústavný zákon č. 357/2004 Z. z.“). Verejný funkcionár je v zmysle článku 7 ods. 1 písm. d) povinný každoročne podať písomné oznámenie, v ktorom uvedie svoje príjmy dosiahnuté v uplynulom roku z výkonu funkcie verejného funkcionára a z výkonu iných funkcií, zamestnaní alebo činností. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej aj len „Ústavný súd SR“) zdôraznil, že ustanovenia infozákona o rozsahu informačnej povinnosti treba vykladať ústavnokonformne tak, aby zvolený výklad nepoprel právo verejnosti na informácie. Slovenská pošta tak mala povinnosť zverejniť požadované informácie týkajúce sa finančných odmien členov predstavenstva a dozornej rady, pretože hospodári len s verejnými financiami.

3. Minister rozhodnutím č. 121/2017, sp. zn. 30991/2017/OPS/85206-M zo dňa 18.12.2017 (ďalej aj len „napadnuté rozhodnutie“) rozklad zamietol s odôvodnením, že podľa § 13 ods. 1 zákona č. 349/2004 Z. z. o transformácii Slovenskej pošty, štátneho podniku v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 349/2004 Z. z.“) založenie, vznik, postavenie a právne pomery akciovej spoločnosti neupravené uvedeným zákonom, sa spravujú príslušnými ustanoveniami zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník okrem § 59 ods. 2 štvrtej a piatej vety a odseku 5, § 60, § 217 ods. 1, § 477 ods. 3 časti vety za čiarkou a odseku 4, § 478 a § 483 ods. 3. Slovenská pošta ako akciová spoločnosť vykonáva činnosti, ktoré má zapísané v Obchodnom registri, samostatne, vo vlastnom mene, na vlastnú zodpovednosť a za účelom dosiahnutia zisku. Vykonávaním týchto činností dosahuje príjmy a vynakladá náklady. Poukázal na jej priemyselný a komerčný charakter a na to, že nie je napojená na rozpočet ministerstva, pričom ministerstvo jej neposkytuje finančné prostriedky na odmeny členov predstavenstva a členov dozornej rady. Samostatne hospodári so svojimi vlastnými prostriedkami, nie s verejnými prostriedkami. Tieto odmeny nie sú uhrádzané ani zo štátneho rozpočtu ani z verejného rozpočtu, ale z rozpočtu Slovenskej pošty ako akciovej spoločnosti, ktorý sa nepovažuje za štátny ani iný verejný rozpočet. Slovenská pošta je povinnou osobou podľa § 2 ods. 3 zákona o slobode informácií s obmedzeným rozsahom informačnej povinnosti. Prvostupňové rozhodnutie bolo správne a zákonné, nakoľko požadované informácie nemožno sprístupniť, pretože podľa § 3 ods. 2 infozákona povinná osoba s obmedzenou informačnou povinnosťou sprístupní iba tie informácie, ktoré sa týkajú hospodárenia s verejnými prostriedkami, nakladaní s majetkom štátu, majetkom vyššieho územného celku alebo majetkom obce, o životnom prostredí, o úlohách alebo odborných službách týkajúcich sa životného prostredia a o obsahu, plnení a činnostiach vykonávaných na základe uzatvorenej zmluvy. Požadované informácie nemožno považovať za informácie týkajúce sa nakladania s verejnými prostriedkami, na ktoré sa vzťahuje informačná povinnosť podľa § 3 ods. 2 infozákona.

II.

4. Žalobkyňa podala proti prvostupňovému a napadnutému rozhodnutiu žalobu, o ktorej rozhodol Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 5S/29/2018-99 zo dňa 25.06.2019 tak, že prvostupňové a napadnuté rozhodnutie zrušil, vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie a žalobkyni priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %.

5. Žalobkyňa namietala nezákonnosť rozhodnutí s odôvodnením, že ak by platilo, že Slovenská pošta, je povinnou osobou v zmysle § 2 ods. 3 infozákona a nemá žiadne verejné zdroje, pretože nie je napojená na štátny rozpočet ani iné verejné zdroje, potom by nemusela nič zverejňovať. Pritom zverejňuje všetky zmluvy, faktúry, objednávky, ktoré nie sú hrazené zo štátneho ani iného verejného rozpočtu. Taktiež by nebol dôvod, aby členovia predstavenstva Slovenskej pošty boli zaradení v zmysle ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. medzi verejných funkcionárov, ktorí musia každoročne predkladať písomné oznámenia o príjmoch dosiahnutých z výkonu funkcie verejného funkcionára a z výkonu iných funkcií, zamestnaní alebo činností. Ak by mala obmedzenú informačnú povinnosť iba na činnosti, na ktoré dostala dotáciu zo štátneho alebo iného verejného rozpočtu, potom by vo svojom účtovníctve viedla vlastné a verejné finančné zdroje oddelene. Slovenská pošta je preto verejnou inštitúciou a má plnú informačnú povinnosť z dôvodu, že bola zriadená zákonom č. 349/2004 Z. z. a je podľa infozákona povinnou osobou v zmysle § 2 ods. 2, pričom prostriedky, s ktorými hospodári, sú verejnými prostriedkami. Mala preto povinnosť poskytnúť požadované informácie o finančných odmenách.

6. Žalovaný v replike uviedol, že sa so žalobou v celom rozsahu nestotožňuje a poukázal na argumentáciu uvedenú v odôvodnení napadnutého rozhodnutia.

7. Žalobkyňa v duplike k svojej predchádzajúcej argumentácii doplnila, že ustanovenie § 3 ods. 2 infozákona neuvádza uhrádzanie zo štátneho rozpočtu alebo verejného rozpočtu, ako sa vyjadril žalovaný. Nepožadovala zverejniť informácie týkajúce sa zamestnancov, ale členov orgánov Slovenskej pošty (predstavenstva a dozornej rady) v zmysle Pravidiel odmeňovania členov orgánov spoločnosti Slovenskej pošty, a. s., ktoré schvaľuje jej jediný akcionár - žalovaný a to spolu s uvedením čísla rozhodnutia akcionára, ktoré má byť zverejnené. Poukázala na § 3 zákona č. 349/2004 Z. z., podľa ktorého je zakladateľom štát, v ktorého mene koná ministerstvo. Z uvedeného dôvodu je povinnou osobou podľa § 2 ods. 2 infozákona a má plnú informačnú povinnosť. Pôsobnosť valného zhromaždenia vykonáva jediný akcionár - žalovaný, ktorý má rozhodujúci vplyv na činnosť a úroveň riadenia vo všetkých orgánoch Slovenskej pošty a ktorý menuje všetkých členov predstavenstva a dozornej rady. V CRZ sa zverejňujú písomné zmluvy, ktoré uzavrela povinná osoba a ktoré obsahujú informáciu, ktorá sa získala za verejné prostriedky alebo sa týka používania verejných prostriedkov, nakladania s majetkom štátu, majetkom obce, vyššieho územného celku alebo majetku právnických osôb zriadených zákonom, na základe zákona alebo nakladania s finančnými prostriedkami EÚ. Poukázala na zverejnené zmluvy o výkone funkcie členov predstavenstva a členov dozornej rady, napr. JUDr. Márie Čiripovej, Ing. Andreja Mikuša, Mgr. Petra Halexa, Bc. Norberta Polievku v CRZ, pričom uvedené podľa žalobkyne svedčí o tom, že členovia týchto orgánov sú odmeňovaní z verejných zdrojov. Poukázala na rozsudok Najvyššieho správneho súdu Českej republiky (ďalej aj len „NSS ČR“), sp. zn. 8As 57/2006, ktorý rozhodol, že prostriedky obchodnej spoločnosti založenej orgánom verejnej moci sú de facto prostriedkami verejnej moci a na Zákon o slobodnom prístupe k informáciám - komentár, autor Peter Wilfling, v zmysle ktorého ak by sa pristupovalo k pojmu „verejné prostriedky“ len skrz legálnu definíciu uvedenú v zákone č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj len „zákon č. 523/2004 Z. z.“), v dôsledku čoho by bol akceptovaný výklad, že obchodné spoločnosti nenakladajú s verejnými prostriedkami, mohlo by dôjsť k situácii, kedy by prenesením majetku štátu do takejto obchodnej spoločnosti bola znemožnená verejná kontrola nakladania s týmto majetkom.

8. V odôvodnení rozsudku krajský súd správne citoval čl. 26 ods. 1 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj len „ústava“), § 3 ods. 1, § 4 ods. 1, § 18 ods. 1 až 4, § 19 ods. 1 až 3 a § 22 ods. 1 infozákona, § 1, § 3 a § 9 ods. 1 zákona č. 349/2004 Z. z., čl. 2 ods. 1 písm. b), čl. 7 ods. 1 písm. d), čl. 7 ods. 5 písm. e) a čl. 7 ods. 6 a 7 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. Poukázal na judikatúru Ústavného súdu SR, kedy v rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 236/06 zo dňa 06.06.2007 uviedol, že hoci ústavnú

povinnosť poskytovať informácie o svojej činnosti majú v zmysle článku č. 26 ods. 5 ústavy iba orgány verejnej moci, infozákom bol okruh povinných subjektov rozšírený aj o také subjekty, ktoré za orgány verejnej moci považovať nemožno. Právnické osoby založené povinnými osobami (§ 2 ods. 3 infozákona) spĺňajú spravidla jeden charakteristický znak, ktorým je hospodárenie s verejnými prostriedkami, resp. nakladanie s majetkom štátu a obcí, keďže sú zriadené s majetkovou účasťou povinných osôb podľa § 2 ods. 1 a 2 infozákona. Nerealizujú práva a povinnosti orgánu verejnej moci a spravidla sú kreované na základe zákonov patriacich do oblasti súkromného práva (napr. obchodné spoločnosti vytvorené podľa obchodného zákonníka). V týchto prípadoch je daný verejný záujem na plnej informačnej povinnosti, ktorý potláča do úzadia prípadný záujem týchto subjektov na ochrane ich práv a slobôd. Ochrana práv a slobôd dotknutého subjektu by totiž mohla byť legitímnym dôvodom na obmedzenie práva každého na informácie. Hospodárenie s verejnými financiami a štátnym alebo obecným majetkom zakladá verejný záujem na transparentnosti fungovania takéhoto subjektu. Takýto subjekt nebol kreovaný na uplatňovanie súkromných záujmov, ale v prvom rade na realizáciu verejných záujmov. Ústavný súd ďalej v náleze konštatoval, že všetky povinné osoby vyplývajúce z § 2 ods. 1, ods. 2, ods. 3 infozákona majú v zásade *ratione materiae* plnú informačnú povinnosť v rozsahu svojej činnosti. Krajský súd poukázal aj na potrebu uprednostnenia ústavnokonformného výkladu, ak existujú dva možné spôsoby výkladu. Preto v záujme zachovania ústavného práva na informácie a zabezpečenie možnosti verejnej kontroly nakladania s majetkom štátu a samospráv treba zvoliť taký výklad pojmu „verejné prostriedky“, aby tento zahŕňal aj finančné prostriedky obchodných spoločností založených štátnym orgánom, vyšším územným celkom alebo obcou, v ktorých majú štát alebo samosprávy výlučnú majetkovú účasť, alebo ktoré sú týmito ovládané.

9. Informačnú povinnosť Slovenskej pošty vyhodnotil ako úplnú s poukazom na uvedené rozhodnutie Ústavného súdu SR a nakoľko bola založená zákonom, transformáciou vtedajšieho štátneho podniku na akciovú spoločnosť, pričom jej zakladateľom a jej jediným akcionárom je štát a teda má v nej 100 % majetkovú účasť. Rozhodnutia správnych orgánov vychádzali z nesprávneho právneho posúdenia o rozsahu povinnosti sprístupniť informácie, v dôsledku čoho rozhodol tak, ako je uvedené vyššie.

III.

10. Proti rozsudku krajského súdu podal žalovaný (sťažovateľ) kasačnú sťažnosť navrhujúc, aby kasačný súd zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

11. Namietal nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom. V súvislosti s nálezom Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 236/06 zo dňa 06.06.2007 namietal, že Ústavný súd použil slovo „spravidla“ a preto nie je možné automaticky všetky povinné osoby podľa § 2 ods. 3 infozákona považovať za nakladajúce alebo hospodáriace s verejnými prostriedkami. Nález sa venuje informačnej povinnosti fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy, ktorým zákon zveril právomoc rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb, čiže odlišnému typu povinných osôb, akou je Slovenská pošta. Vo vzťahu k hospodáreniu s verejnými prostriedkami zo strany povinných osôb podľa § 2 ods. 3 infozákona sa bez ďalšieho, bližšieho odôvodnenia uvádza, že tieto osoby „spravidla“ hospodária s verejnými financiami. Preto je pri každom jednotlivom prípade potrebné skúmať, či skutočne nakladá s verejnými prostriedkami alebo majetkom štátu a to z pohľadu právnej úpravy, judikatúry súdov, ako aj charakteru samotného subjektu.

12. V tejto súvislosti poukázal na osobitný charakter resp. postavenie Slovenskej pošty. Je subjektom, ktorý má priemyselný a komerčný charakter. Ako jediná obchodná spoločnosť so 100 % majetkovou účasťou štátu pôsobí na plne liberalizovanom trhu, kde súťaží s inými prevažne súkromno-právnymi subjektmi o zákazky na trhu poštových služieb. Nie je držiteľom žiadnych výhradných práv, ktoré by jej zaručovali jedinečné postavenie na trhu alebo by znamenali konkurenčnú výhodu. V zmysle § 9 zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj len „zákon č. 343/2015 Z. z.“) má postavenie obstarávateľa a nie verejného obstarávateľa podľa § 7 citovaného zákona. Toto postavenie má z toho titulu, že štát v nej má priamy a rozhodujúci vplyv na základe vlastníckeho práva všetkých akcií a súčasne vykonáva činnosť uvedenú v odseku 8. Na rozdiel od verejného obstarávateľa nie je financovaná verejným obstarávateľom a nebola založená ako nezisková

organizácia, ktorá by nemala priemyselný alebo komerčný charakter. Tieto osobitosti postavenia treba brať do úvahy aj pri posudzovaní informačnej povinnosti.

13. Poukázal na to, že Slovenská pošta ako každý podnikateľský subjekt vedie účtovníctvo a po uplynutí každého roka vypracováva účtovnú závierku overenú audítorom, ktorej výsledkom je zisk alebo strata. Uhradza svoje záväzky z vlastných zdrojov, ktoré získava svojou podnikateľskou činnosťou, alebo z úverových zdrojov, ktoré si požičiava u komerčných bánk ako každý iný podnikateľský subjekt na trhu. Všetky svoje činnosti vykonáva za cieľom dosiahnutia zisku - čiže ako podnikanie a nie ako neziskovú činnosť, alebo činnosť na osobitný účel alebo vo verejnom záujme. Ak by sa na ňu prihliadalo ako na osobu s plnou informačnou povinnosťou, mohlo by ju to značne znevýhodniť oproti ostatným súťažiteľom na trhu, nakoľko každý konkurenčný subjekt by mohol prostredníctvom infozákona žiadať o údaje týkajúce sa cenotvorby, stratégie, obsahu uzatvorených zmlúv s dodávateľmi, či odberateľmi alebo iných skutočností, ktoré sú štandardne vnímané ako obchodné tajomstvo.

14. Vo vzťahu k nakladaniu s verejnými prostriedkami poukázal na genézu existencie tohto pojmu v spojení s ochranou osobných údajov zakotvenou v § 9 ods. 3 infozákona. Upozornil, že pri pojme verejné prostriedky zákon v poznámke pod čiarou odkazuje na zákon č. 523/2004 Z. z., podľa ktorého § 2 treba týmto rozumieť finančné prostriedky, s ktorými hospodária právnické osoby verejnej správy; verejnými prostriedkami sú aj prostriedky Európskej únie a odvody Európskej únie. Pod subjektmi verejnej správy treba rozumieť podľa § 3 ods. 1 citovaného zákona právnické osoby zapísané v registri organizácií vedenom Štatistickým úradom Slovenskej republiky podľa osobitného predpisu a zaradené vo verejnej správe v súlade s jednotnou metodikou platnou pre Európsku úniu, a to a) v ústrednej správe, b) v územnej samospráve, c) vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia. V súvislosti s pojmom verejné prostriedky poukázal na § 5a infozákona, v ktorom sa taktiež nachádza odkaz na zákon č. 523/2004 Z. z.

15. Poukázal na konania vedené pred Ústavným súdom sp. zn. PL. ÚS 2/04, ktorý sa týkal verejných zdrojov a Tlačovej agentúry SR a sp. zn. PL. ÚS 92/2011, ktorý sa viazal k hospodáreniu s verejnými prostriedkami, Najvyšším súdom SR a znenie ustanovení, vrátane poznámok pod čiarou, zákona č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V konaní PL. ÚS 1/09 sa Ústavný súd SR zaoberal právom na informácie vo vzťahu k nakladaniu s verejnými prostriedkami, kedy konštatoval, že pod túto otázku patria aj príjmy verejných činiteľov alebo iných osôb, ktoré pochádzajú z verejných rozpočtov, pričom pokiaľ ide o tieto príjmy, treba rozlišovať medzi odmenami, ktorých výšku možno odvodiť zo zákona a tými, o ktorých rozhodujú verejní funkcionári. Uvedené by sa tak malo viazať len k odmenám, ktorých priznávanie vytvára potenciálnu možnosť korumpovania vysokých štátnych úradníkov resp. špecifickú formu ich lojality, ako aj možnosť, aby verejní funkcionári, ktorí o výške odmien rozhodujú, nezneužívali svoje postavenie a právomoci.

16. V súvislosti s vymedzením pojmu majetok štátu poukázal na to, že zákon č. 349/2004 Z. z. upravoval zrušenie štátneho podniku a spôsob založenia, postavenie a právne pomery akciovej spoločnosti, pričom s poukazom na § 5, § 6, § 9 ods. 1 a § 13 ods. 1 citovaného zákona, z ktorých znenia vyplýva, že vlastníkom nepeňažného vkladu nie je akcionár, ale akciová spoločnosť, pričom obaja sú samostatnými subjektmi práv a povinností. Jediný akcionár môže nakladať s akciami (napr. previesť ich), v čoho dôsledku bude akcionárom niekto iný, avšak uvedené nebude mať vplyv na majetok akciovej spoločnosti. Tento princíp rozlišovania majetku akcionára a majetku akciovej spoločnosti vidieť aj v rozhodovacej činnosti Ústavného súdu SR v konaniach sp. zn. PL. ÚS 3/09, PL. ÚS 38/95. Slovenská republika zastúpená žalovaným je tak ako akcionár obchodnej spoločnosti vlastníkom akcií, nie majetku, ktorý bol pôvodne predmetom nepeňažného vkladu do základného imania obchodnej spoločnosti. Pri pojme majetok štátu je nevyhnutné vnímať akcie v obchodnej spoločnosti a nič iné, pričom z tohto dôvodu možno konštatovať, že Slovenská pošta nenakladá s majetkom štátu.

17. Namietal, že Slovenská pošta nebola zriadená zákonom. Zákon č. 349/2004 Z. z. len určoval niektoré procesné výnimky z platnej legislatívy pri založení Slovenskej pošty ako akciovej spoločnosti.

Sám o sebe však nemal účinky založenia akciovej spoločnosti ani nespôsobil zánik vtedajšieho štátneho podniku. Na zánik štátneho podniku a vznik akciovej spoločnosti bol potrebný individuálny akt zakladateľa, ktorým bolo rozhodnutie žalovaného o zrušení Slovenskej pošty ako štátneho podniku bez likvidácie a následné rozhodnutie žalovaného ako zakladateľa o založení Slovenskej pošty ako akciovej spoločnosti a vložení bývalého štátneho podniku ako nepeňažného vkladu do imania novozaloženej akciovej spoločnosti. Uvedené preukazuje rozhodnutie ministra dopravy, pôšt a telekomunikácií č. 137 z 20.09.2004 a Zakladateľská listina zo dňa 27.09.2004. Okrem toho zákon č. 349/2004 Z. z. nadobudol účinnosť dňa 01.10.2004, ale Slovenská pošta ako akciová spoločnosť bola založená až dňa 27.09.2004 a vznikla dňa 01.10.2004 zápisom do obchodného registra SR.

18. Žalobkyňa sa ku kasačnej sťažnosti nevyjadрила.

IV.

19. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 11 písm. g) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok) (ďalej aj len „S.s.p.“) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu bez nariadenia pojednávania v súlade s § 455 S.s.p. a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalovaného (sťažovateľa) nie je dôvodná.

20. Po preskúmaní spisového materiálu vrátane obsahu kasačnej sťažnosti je pre posúdenie veci potrebné zodpovedať resp. zaoberať sa viacerými čiastkovými otázkami, ktoré sú kľúčové pre vyhodnotenie toho, v akom postavení je Slovenská pošta vo vzťahu ku kategorizácii povinných osôb podľa infozákona, ďalej či Slovenská pošta hospodári s verejnými prostriedkami lebo majetkom štátu a či mala žalobkyni sprístupniť informáciu, ktorá sa týka odmeny členov predstavenstva a dozornej rady aj v kontexte zohľadnenia ochrany osobných údajov.

21. Právny rámec reflektujúci právo na informácie je v právnom poriadku Slovenskej republiky upravený na úrovni ústavy a aj na úrovni zákona. V zmysle čl. 26 Ústavy SR sa právo na informácie zaručuje a každý má právo slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu. Orgány verejnej moci majú povinnosť primeraným spôsobom poskytovať informácie o svojej činnosti v štátnom jazyku. Právo na informácie nie je však právom absolútnym. Obmedziť ho však možno len ak je to v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti a to za predpokladu, že konkrétne dôvody a spôsob odmietnutia prístupu k informáciám sú stanovené predpisom na úrovni zákona. V čl. 45 Ústavy SR je zakotvené špecifické právo na informácie týkajúce sa stavu životného prostredia, príčinách a následkoch tohto stavu. Každý má právo informácie slobodne vyhľadávať a šíriť, okrem obmedzení stanovených zákonom a štátne orgány a orgány územnej samosprávy sú povinné primeraným spôsobom a v štátnom jazyku informácie o svojej činnosti sprístupňovať.

22. Vychádzajúc z judikatúry Ústavného súdu SR (napr. uznesenie sp. zn. II. ÚS 739/2017 zo dňa 20.12.2017, nález PL. ÚS 7/96 sp. zn. 27.02.1997, nález sp. zn. III. ÚS 196/03 10.09.2003, uznesenie sp. zn. II. ÚS 184/03 zo dňa 01.10.2003) možno ozrejmiť základné všeobecné teoretické východiská vo vzťahu k právu na informácie. Citovanými ustanoveniami Ústavy SR sa zaručuje základné právo na informácie, ktoré sa priznáva a chráni. Slovom „každý“ je vyjadrený osobný rozsah základného práva na informácie. Z obsahového hľadiska možno právo na informácie charakterizovať ako právo vyhľadávať a prijímať informácie, čo možno vnímať ako konanie smerujúce k získaniu, prijímaniu a spracovaniu informácie. Realizácia tohto práva súvisí s uplatnením povinnosti orgánov verejnej moci, ktorou je poskytovať informácie o svojej činnosti, postupoch, konaniach, rozhodovacích procesoch a rozhodnutiach (čl. 26 ods. 5 Ústavy SR) jednotlivým fyzickým osobám alebo hromadným informačným prostriedkom. S poukazom na relatívny charakter práva na informácie treba zdôrazniť, že nie je nadradené nad ostatné základné práva a slobody zaručené Ústavou SR alebo medzinárodnou zmluvou, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom. Tak, ako aj ostatné základné práva a slobody sa teda právo na informácie chráni do takej miery a v rozsahu, pokiaľ jeho uplatnením nedôjde k neprimeranému obmedzeniu, či dokonca popretiu iného práva alebo slobody.

Na tento účel sa posudzuje, či je v danom prípade zabezpečená rovnováha verejného a súkromného záujmu, ktorá je dôležitým kritériom pre určovanie primeranosti prípadného obmedzenia. Ústava SR neustanovuje pozitívny výpočet informácií, ktoré oprávnená osoba môže vyhľadávať, prijímať a rozširovať, ani neurčuje negatívny výpočet informácií, ktoré nemožno vyhľadávať, prijímať a rozširovať. Predmetom tak môžu byť všetky informácie, pokiaľ nejde o informácie podliehajúce obmedzeniam podľa čl. 26 ods. 4 Ústavy SR. Obsahom základného práva na informácie nie je právo dostávať informácie podľa predstáv a očakávaní žiadateľa, pričom v tejto súvislosti je potrebné upozorniť na vykonávaciu zákonnú úpravu práva na informácie, ktorá určuje podmienky a spôsob, ktorým orgány verejnej moci vykonávajú svoju povinnosť poskytovať informácie o svojej činnosti. Táto zákonná úprava je obsiahnutá jednak vo všeobecnom zákone (lex generalis), ktorým je infozákon, ako aj v niektorých osobitných zákonoch (lex specialis). Orgán verejnej moci môže zo zákonných dôvodov odmietnuť poskytnutie informácie, pričom predchádzajúca judikatúra kasačného súdu stanovila, že odôvodnenie takého rozhodnutia musí implikovať logickú, právnu a presvedčivú argumentáciu, aby priemernému adresátovi bola poskytnutá možnosť pochopiť, na základe akých konkrétnych okolností a v akom rozsahu bol zistený skutkový stav, správnosť právnych noriem uplatnených na skutkový stav a právne závery nevybočujúce z logiky aplikácie práva a vedúce k myšlienke obsiahnutej vo výrokovej časti (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Sž/1/2009 z 03.11.2009).

23. V právnom poriadku Slovenskej republiky až do 01.01.2001, kedy nadobudol účinnosť infozákon, chýbal všeobecne záväzný právny predpis, ktorý by predstavoval komplexnú zákonnú úpravu vykonávajúcu čl. 26 Ústavy SR. Dovtedy bol totiž účinný „len“ zákon č. 171/1998 Z. z. o prístupe k informáciám o životnom prostredí, ktorý však nezaručoval takú kvalitu prístupu k informáciám, akú už vtedy vyžadovala Ústava SR a realita v modernej demokratickej spoločnosti. Infozákon je kľúčovým a komplexným právnym nástrojom v oblasti realizácie ústavného práva na informácie a pre náležité pochopenie jeho účelu resp. podstaty, a to nie len vo vzťahu k aplikovateľnosti jednotlivých ustanovení, ale aj vo vzťahu k materiálnemu vnímaniu práva na informácie je potrebné prihliadať aj na materiálne pramene práva, t. j. spoločenské podmienky, ktoré boli predpokladom či dôvodmi jeho prijatia. V čase prijatia infozákona samotný zákonodarca konštatoval, že v dobe, ktorá sa často nazýva informačným vekom, je kľúčovým prvkom vzťahu medzi štátom a občanom a pri boji s korupciou, naplnenie ústavného práva na informácie, ktoré majú k dispozícii štátne orgány, orgány územnej samosprávy a ďalšie právne subjekty, ktoré na základe zákona rozhodujú o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb a hospodária s verejnými prostriedkami alebo nakladajú s majetkom štátu. Okrem toho poukázal na skutočnosť, že zákony upravujúce naplnenie práva verejnosti na informácie a povinnosti štátu tieto informácie sprístupňovať, sú už po dlhé obdobie súčasťou zákonodarstva všetkých vyspelých krajín. Právo na informácie bolo zakotvené už od 18. storočia vo Švédsku, od roku 1966 v Amerike (Freedom of Information Act), od roku 1978 vo Francúzsku, od roku 1982 v Kanade, Austrálii a Novom Zélande, od roku 1991 v Holandsku a od roku 2000 aj v susednej Českej republike. Vtedy navrhované znenie infozákona malo v Slovenskej republike predstavovať komplexnú právnu úpravu práva na informácie a povinnosti štátnych orgánov a orgánov územnej samosprávy sprístupňovať informácie. Týmto sa malo zabezpečiť právo verejnosti na informácie, ktoré majú k dispozícii štátne orgány, orgány územnej samosprávy ako i ďalšie subjekty. Prijatím infozákona sa povinné osoby zavazovali predovšetkým zverejňovať základné a štandardné informácie o svojej činnosti na automatickej báze tak, aby boli všeobecne prístupné, pričom súčasne sa zjednodušil a sprehľadnil výkon verejnej správy. Na tieto účely navrhované znenie infozákona predpokladalo využitie tak tradičných prostriedkov zverejňovania informácií, ako aj moderných prostriedkov šírenia informácií v elektronických médiách a že ostatné informácie, ktoré majú povinné k dispozícii, a ktoré nezverejňujú automaticky, sa sprístupnia na požiadanie žiadateľa. Výnimkou z tohoto pravidla mali byť informácie, ktorých sprístupnenie samotný normatívny text výslovne vylučuje alebo v nevyhnutnej miere obmedzuje, pričom malo ísť o informácie, ktoré sú na základe zákona vyhlásené za predmet štátneho alebo služobného tajomstva, či informácie podliehajúcej šifrovej ochrane, ale tiež informácie, ktoré by porušili ochranu osobnosti a súkromia osôb či obchodného tajomstva. Zhrnúc uvedené možno vo všeobecnosti uzavrieť, že okrem zabezpečenia plného účinku práva na informácie je účelom infozákona zabezpečenie transparentnosti výkonu verejnej správy.

24. Doposiaľ bol infozákon viac ako desať krát novelizovaný drobnejšími aj rozsiahlejšími novelami, pričom generalizujúc možno konštatovať, že tieto nezmenili účel resp. jeden z hlavných cieľov infozákona, ktorým je zabezpečenie transparentnosti, práve naopak nové legislatívne opatrenia smerovali k posilneniu tohto účelu. Právo na informácie má osobitné postavenie v systéme právnych záruk a je nástrojom presadzovania princípu transparentnosti, pričom slúži aj ako univerzálny prostriedok presadzovania zákonnosti v činnosti nositeľov verejnej moci. Transparentnosť je v právnom a demokratickom štáte jedným zo všeobecných princípov ovládajúcich činnosť orgánov verejnej moci, vrátane orgánov verejnej správy. Okrem princípu transparentnosti, ktorý vyjadruje myšlienku, že „čo nie je tajné, je verejné“, je infozákon založený aj na ďalších princípoch, pričom kasačný súd dáva do pozornosti len tie, ktoré sú relevantné pre prejednávanú vec. Ide o princíp minimalizácie zásahov do základných práv vyjadrujúci ústavnú požiadavku minimalizácie obmedzení práva na informácie. Princíp prevažujúceho verejného záujmu, ktorého podstatou je, že v určitých situáciách bude prevažovať verejný záujem na poznaní informácie nad záujmom iných osôb chrániť dotknutú informáciu - typickým príkladom môže byť práve verejný záujem na poznaní odmeny verejného funkcionára a na strane druhej ochrana jeho osobných údajov v zmysle § 9 infozákona. Princíp úplnej a obmedzenej informačnej povinnosti, ktorý podľa nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 236/06 zo dňa 06.06.2007 znamená, že: „Všetky povinné osoby vyplývajúce z ustanovenia § 2 ods. 1, 2 a 3 zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov majú v zásade ratione materiae plnú informačnú povinnosť v rozsahu svojej činnosti. Jedinou výnimkou sú právnické osoby a fyzické osoby, ktorým zákon zveruje právomoc rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb v oblasti verejnej správy podľa § 2 ods. 1 zákona o slobode informácií, pretože rozsah informačnej povinnosti týchto subjektov je ratione materiae vymedzený tak, že sa týka iba ich rozhodovacej činnosti, nie teda celej činnosti“. Ďalším je princíp selekcie, podľa ktorého povinná osoba vylúči zo sprístupnenia informácie, na ktoré sa vzťahujú dôvody obmedzenia.

25. Poukazujúc na predchádzajúcu judikatúru kasačného súdu v rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8 Sž/16/2013 zo dňa 20.03.2014: „Zmyslom informovanosti občanov o verejnej moci je pre túto moc samu esenciálnou spätnou väzbou, kvalitatívnym faktorom a zároveň aj poistkou proti jej zneužitiu. Ďalším nepopierateľným významom subjektívneho a tým aj vynútitelného práva na informácie je jeho kontrolná funkcia vo vzťahu k fungovaniu verejnej moci. Dostatočne rozsiahly, jednoduchý a rýchly prístup k informáciám má tiež priaznivý vplyv na dôveru občanov v demokratické inštitúcie a na ich ochotu podieľať sa na verejnom živote. Situácie, v ktorých samotné získavanie podkladových informácií robí občanom problémy, sú pre nich demotivujúce, pretože tým nadobúdajú pocit nemožnosti účinne ovplyvniť správu vecí verejných.“

26. Druhým aspektom, ktorý je potrebné skúmať na účely vyriešenia sporných otázok v prejednávanej veci, je postavenie a kategorizácia povinných osôb v spojení s rozsahom ich informačnej povinnosti. Pre prejednávanú vec je relevantným kategorizácia povinnej osoby podľa § 2 ods. 2 a 3 infozákona. Povinnou osobou podľa § 2 ods. 2 infozákona sú právnické osoby zriadené zákonom. Ide o subjekty, ktorých vznik je spravidla determinovaný dátumom nadobudnutia účinnosti zákona, ktorým sú založené, pričom tento zväčša upravuje aj názov, sídlo, organizačnú štruktúru a úlohy založenej právnickej osoby. Následný zápis do príslušného registra má už len deklaratórne účinky. Pre zriadenie verejnoprávnej inštitúcie nie je potrebná zakladacia alebo zriaďovateľská listina, postačuje totiž len nadobudnutie účinnosti príslušného zákona. Druhým znakom je verejnoprospešný účel zriadenia takejto osoby. Okrem právnických osôb zriadených zákonom do tejto kategórie spadajú aj právnické osoby zriadené štátnym orgánom, vyšším územným celkom alebo obcou podľa osobitného zákona. Vo vzťahu k ich financovaniu je potrebné poukázať na skutočnosť, že tieto sú v určitom rozsahu napojené na štátny rozpočet. Informačná povinnosť týchto osôb je odvodená z ich povahy, ako organizácií štátu alebo obcí, ktoré plnia úlohy vo verejnom záujme, pričom popri povinnosti sprístupňovania majú aj povinnosť zverejňovania zákonom vymedzených informácií. Povinnou osobou podľa § 2 ods. 3 infozákona sú osoby založené povinnými osobami podľa § 2 ods. 1 a 2 infozákona. Takýmito budú najmä obchodné spoločnosti založené podľa zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník a záujmové združenia právnických osôb. Spomínané obchodné spoločnosti založené povinnými osobami podľa § 2 ods. 1 a 2

infozákona spadajú do kategórie povinných osôb podľa § 2 ods. 3 infozákona bez ohľadu na to, či je majetková účasť štátu majoritná alebo minoritná a či štát má alebo nemá rozhodujúci vplyv. Podľa názoru odbornej verejnosti (k tomu pozri IKRÉNYI, P. - TKÁČ, J. - IKRÉNYI, I. - VOKÁLOVÁ, D. - BAKO, M.: Zákon o slobodnom prístupe k informáciám. Komentár. Bratislava: Wolters Kluwer, s.r.o. 2015), takéto obchodné spoločnosti zvyknú odmietat' sprístupnenie informácií s odôvodnením, že nehospodária s verejnými prostriedkami resp. nenakladajú s majetkom štátu a, že ich majetok je oddelený od rozpočtu štátu a v ich aktivitách absentuje verejný prvok. Uvedené však podľa nej neobstojí, nakoľko ustanovenie § 3 ods. 2 infozákona upravuje rozsah informačnej povinnosti, nie postavenie povinnej osoby. Ak by aj nemala informáciu k dispozícii, nič to nemení na jej postavení ako povinnej osoby, pričom stále sa na ňu budú vzťahovať iné povinnosti vyplývajúce napr. z § 5a infozákona, v zmysle ktorého obchodná spoločnosť, v ktorej má štát určitú majetkovú účasť, musí zverejňovať zmluvy. Ak by v obchodnej spoločnosti zanikla majetková účasť štátu, malo by zaniknúť aj jej postavenie ako povinnej osoby, nakoľko v opačnom prípade by dochádzalo k neproporcionálnemu zásahu do práv obchodnej spoločnosti.

27. V § 3 ods. 2 je limitovaný rozsah informačnej povinnosti vo vzťahu k sprístupňovaniu informácií zo strany povinnej osoby podľa § 2 ods. 3 infozákona. Takáto osoba sprístupní iba informácie o hospodárení s verejnými prostriedkami, nakladaní s majetkom štátu, majetkom vyššieho územného celku alebo majetkom obce, o životnom prostredí, o úlohách alebo odborných službách týkajúcich sa životného prostredia a o obsahu, plnení a činnostiach vykonávaných na základe uzatvorenej zmluvy. V prejednávanej veci je potrebné zamerať sa na význam pojmu „hospodárenie s verejnými prostriedkami“ resp. „nakladanie s majetkom štátu“. Samotný zákonodarca pri prijímaní infozákona v dôvodovej správe konštatoval, že informačná povinnosť povinných osôb podľa § 2 ods. 3 je, nakoľko ide čisto o subjekty súkromného práva, limitovaná na sprístupňovanie informácií ohľadne využitia verejných prostriedkov a informácie ohľadne činností vykonávaných na základe zmluvy. Infozákon pri určení rozsahu sprístupňovaných informácií vychádza z princípu otvorenosti verejnej sféry, namiesto princípu dôvernosti, ktorý prevažoval do času jeho prijatia. Legálna definícia pojmu „verejné prostriedky“ je obsiahnutá v § 2 písm. a) zákona č. 523/2004 Z. z., podľa ktorej ide o „finančné prostriedky, s ktorými hospodária právnické osoby verejnej správy; verejnými prostriedkami sú aj prostriedky Európskej únie a odvody“. Na citovaný zákon odkazuje v poznámke pod čiarou 7a) k § 10 ods. 2 písm. c) a § 11 ods. 2. Ako otázne sa však javí, či v prípade infozákona s prihliadnutím na jeho účel možno vnímať túto značne reštriktívnu definíciu ako dostatočnú a, či je v danom prípade adekvátne, ak sa pojem „verejné prostriedky“ bude vykladať prostredníctvom analógie vo vzťahu k definícii v zákone č. 523/2004 Z. z. Ústavný súd SR vo svojom náleze sp. zn. I. ÚS 236/06 zo dňa 28.06.2007 vyslovil právny názor, podľa ktorého: „Právnické osoby založené povinnými osobami uvedenými v ods. 1 a 2 (§ 2 ods. 3 zákona o slobode informácií) spĺňajú spravidla jeden charakteristický znak. Hospodária totiž s verejnými financiami, resp. nakladajú s majetkom štátu a obcí, keďže sú zriadené s majetkovou účasťou povinných osôb podľa § 2 ods. 1 a 2 zákona o slobode informácií. Práva a povinnosti orgánov verejnej moci nerealizujú a spravidla sú kreované na základe zákonov patriacich do oblasti súkromného práva (napr. obchodné spoločnosti vytvorené podľa Obchodného zákonníka)“. Možno konštatovať, že Ústavný súd SR v tomto prípade vykladal pojem verejné prostriedky značne extenzívnejšie, keďže sa nelimitoval len obsahom uvedenej legálnej definície v zákone č. 523/2004 Z. z., ale vyslovil predpoklad, že v prípade, ak má v dotknutom subjekte štát majetkovú účasť, tak ide de facto o hospodárenie s verejnými financiami resp. nakladanie s majetkom štátu. Tento názor by sa ako otázny mohol javiť len pri reštriktívnom, formalistickom a doslovnom vnímaní normatívneho textu bez toho, aby sa prihliadalo na účel samotného infozákona (teda bez aplikácie teleologického výkladu).

28. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na to, že k uvedenému extenzívnemu výkladu Ústavného súdu SR sa priklonil aj kasačný súd vo svojej predchádzajúcej judikatúre vo veci sp. zn. 1 Sžo/103/2008 zo dňa 08.09.2009, kedy nepeňažný vklad obce do základného imania spoločnosti, ktorej bola zakladateľom, považoval naďalej za majetok obce, v čoho dôsledku čoho teda dotknutá spoločnosť nakladala s majetkom obce. Argumentácia „vlastnými zdrojmi“ takýchto povinných osôb založených povinnými osobami podľa § 2 ods. 1 a 2 infozákona preto zrejme neobstojí. Odborná verejnosť (WILFLING, P.: Zákon o slobodnom prístupe k informáciám. Komentár. Problémy z praxe.

Rozhodnutia súdov. Pezinok: VIA IURIS - Centrum pre práva občana 2012) poukázala aj na možné riziká reštriktívneho výkladu pojmu „verejné prostriedky“, spočívajúce v eliminácii transparentnosti hospodárenia s verejnými prostriedkami resp. nakladania s majetkom štátu, prostredníctvom účelového vytvárania povinných osôb podľa § 2 ods. 3 infozákona takým spôsobom, že štát bude vlastníkom obchodnej spoločnosti, do ktorej „preleje“ svoj majetok, pričom takáto spoločnosť sa bude zbavovať informačnej povinnosti s odôvodnením, že ide o jej vlastný majetok a nie teda majetok štátu resp. verejný zdroj. Týmto by bola znemožnená verejná kontrola nakladania s majetkom štátu resp. verejnými zdrojmi. Okrem toho treba pripomenúť, že obchodné spoločnosti sú zakladané najmä za účelom plnenia verejných úloh. V danom prípade vzniká kolízia práva verejnosti na informácie o nakladaní s majetkom štátu a záujmu obchodných spoločností na utajení informácií o ich hospodárení. Pokiaľ by sme sa pri aplikácii reštriktívneho výkladu pojmu „verejné prostriedky“ priklonili k záveru, že dotknuté obchodné spoločnosti nehospodária s verejnými prostriedkami, resp. nenakladajú s majetkom štátu - uvedené by bolo v značnom rozpore s požiadavkou verejnej kontroly a transparentnosti hospodárenia s verejnými prostriedkami resp. nakladania s majetkom štátu a teda aj s ústavným právom na informácie. Výkladom pojmu „verejné prostriedky“ sa zaoberal aj NSS ČR v rozsudku sp. zn. 8 As 57/2006 zo dňa 29.05.2008, ktorý sa taktiež prikláňa k záverom vyplývajúcim z extenzívneho výkladu tohto pojmu, pričom konštatoval, že: „Pri akciovej spoločnosti založenej územným samosprávnym celkom, ktorej orgány sú vytvárané týmto územným samosprávnym celkom ako jediným akcionárom, ktorý zároveň zákonom ustanovenými prostriedkami vykonáva dohľad nad činnosťou akciovej spoločnosti plniacej verejný účel (prevádzkovanie futbalu v danej obci), prevažujú znaky svedčiace o jej verejnej povahe a jedná sa teda o verejnú inštitúciu podľa § 2 ods. 1 českého zákona č. 106/1999 Zb. o slobodnom prístupe k informáciám.“ Status verejnej inštitúcie bol smerodajný pre posúdenie otázky, či takáto akciová spoločnosť hospodárika s verejnými prostriedkami a či bola povinná v tejto súvislosti poskytovať informácie.

29. Informácia má byť žiadateľovi zo strany povinnej osoby poskytnutá bez toho, aby tento musel preukazovať osobitný záujem na jej sprístupnení. To znamená, že prístup k informácii nemá byť podmienený osobitnými podmienkami, nakoľko účelom princípu transparentnosti je podporiť voľný prístup k informáciám. Vzhľadom na relatívny charakter práva na informácie však existujú už spomínané dôvody pre jeho limitáciu. Tieto musia byť závažné a ospravedlniteľné. Obmedzenie prístupu k informáciám musí byť ospravedlniteľné v tom zmysle, že musí byť splnená požiadavka jeho legitímnosti, pričom táto spočíva v tom, že predmetné obmedzenie je v záujme zabezpečenia ochrany hodnôt, ktoré sú minimálne rovnako dôležité, prípadne ešte dôležitejšie než samotné právo na informácie. Súčasne musí byť splnená tzv. požiadavka subsidiarity a teda, že za daných okolností sa ochrana tohto záujmu nedá zabezpečiť iným spôsobom. V demokratickej spoločnosti je legitímnym dôvodom ochrana verejného a súkromného záujmu. Obmedzenia musia byť legálne, čo znamená, že sú vymedzené priamo v zákonnej úprave a to taxatívnym spôsobom. V prípade infozákona pôjde o ochranu utajovaných skutočností, ochranu osobnosti a osobných údajov, ochranu obchodného tajomstva a tzv. ďalšie obmedzenia prístupu k informáciám. Popri vymedzení dôvodov sa v infozákone nachádza aj úprava podmienok obmedzenia. Dôvodom obmedzenia zverejnenia alebo sprístupnenia informácie povinnou osobou je ochrana iných, rovnako dôležitých záujmov podľa § 8 až 11 infozákona. Konfliktom medzi právom na informácie a ochranou iných práv sa zaoberal Ústavný súd SR napr. v náleze IV. ÚS 464/2010-45 zo dňa 10.11.2011, kedy formuloval základné východiská pre jeho riešenie: „Podstatou rozhodovania o väčšine obdobných právnych (ústavnoprávnych) otázok je hľadanie vyváženého vzťahu medzi ústavou garantovaným právom na prístup k informáciám na jednej strane a požiadavkou ochrany verejných záujmov na strane druhej. Ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej doterajšej judikatúre už viackrát zdôraznil, že každý konflikt vo vnútri systému základných práv a slobôd (resp. ľudských práv a základných slobôd) vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách) treba riešiť prostredníctvom zásady ich spravodlivej rovnováhy (IV. ÚS 362/09, PL. ÚS 22/06, m. m. PL. ÚS 6/04, III. ÚS 34/07). Všetky základné práva a slobody sa chránia len v takej miere a rozsahu, kým uplatnením jedného práva alebo slobody nedôjde k neprimeranému obmedzeniu či dokonca popretiu iného práva alebo slobody (IV. ÚS 362/09, PL. ÚS 7/96), resp. inej hodnoty ústavnoprávnej povahy. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorú ústavný súd konštantne zohľadňuje vo svojej rozhodovacej činnosti, právo na prístup k informáciám predstavuje jeden zo základných pilierov demokratickej spoločnosti, jednu zo základných podmienok jej rozvoja a

sebarealizácie jednotlivca. V niektorých situáciách však musí právo na prístup k informáciám ustúpiť. Limitačné klauzuly v čl. 26 ods. 4 ústavy a čl. 10 ods. 2 dohovoru explicitne uvádzajú dôvody obmedzenia práva na prístup k informáciám, pričom ide o obmedzenia, ktoré musia zodpovedať vždy demokratickému charakteru spoločnosti („opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné“). Dôvodom takéhoto obmedzenia môže byť aj „ochrana práv a slobôd iných“, ktoré chránia súkromné osoby pred neoprávnenými zásahmi zo strany iných súkromných osôb (vrátane navrhovateľa) alebo štátu. Vychádzajúc zo záväznosti ústavy pre všetky orgány verejnej moci, všeobecné súdy nevynímajúc, ústavný súd konštatuje, že orgány verejnej moci musia v rámci výkonu svojich právomocí v súlade s čl. 2 ods. 2 ústavy vždy zohľadňovať ochranu práva na prístup k informáciám, a to minimálne v rozsahu jej ústavných záruk.“.

30. V prejednávanej veci je relevantným obmedzením ochrana osobných údajov, ako jedno zo zákonných obmedzení, pričom je vymedzená v § 9 infozákona. Vo všeobecnosti však možno konštatovať, že z praxe vyplýva, že práve ochrana osobných údajov je pomerne častým dôvodom pre nesprístupnenie informácií. Konfliktom práva na informácie a práva na súkromie sa zaoberal aj NSS ČR v rozsudku sp. zn. 8 As 55/2012 zo dňa 22.10.2014. Vzhľadom na podobný právny rámec, ako aj „typ“ informácie o akú išlo v danom prípade, možno z uvedeného rozhodnutia taktiež čerpať určité východiská aplikovateľné na prejednanú vec. NSS ČR pri posudzovaní prípadu prihliadal na účel českého zákona o slobodnom prístupe k informáciám, pričom dôraz kládol na verejnú kontrolu hospodárenia s verejnými prostriedkami a zdôraznil, že práve teleologický výklad má byť základom pre interpretáciu dotknutej právnej úpravy. Zdôraznil potrebu zaoberať sa testom proporcionality, spočívajúcim v subtestoch vhodnosti, potrebnosti a proporcionality v užšom slova zmysle, ktorý má poskytnúť odpoveď na otázku, či v danom prípade je na mieste odmietnuť sprístupniť informáciu, keďže by záujem na jej sprístupnení neúmerne zasahoval do práva na ochranu osobných údajov alebo súkromia dotknutej osoby. Vychádza sa z predpokladu, že informácie o platových náležitostiach osôb, ktoré sú platené z verejných zdrojov sa apriori sprístupňujú a ich nesprístupnenie môže nastať len za výnimočných okolností. Vo vzťahu k špecifikácii zamestnancov, o ktorých odmene sa majú poskytovať informácie uviedol, že tieto sa bez ďalšieho majú poskytnúť najmä ak ide o I) zamestnancov v riadiacich pozíciách povinného subjektu, teda všetkých takých zamestnancov, ktorí riadia alebo metodicky vedú iných zamestnancov alebo riadia alebo metodicky vedú činnosť subjektov podriadených povinnému subjektu, podliehajú jeho dohľadu, ním spravovaných alebo ním fakticky ovládaných v riadiacich pozíciách povinnej osoby; II) zamestnancov podieľajúcich sa na výkone vrchnostenských oprávnení povinného subjektu, ak má povinná osoba takéto oprávnenia (napr. rozhoduje o právach či povinnostiach osôb, vykonávajúčich činnosť dohľadu, inšpekčnú či kontrolnú činnosť, autorizované meranie, skúšobnú činnosť, metodické vedenie a pod.), alebo zamestnancov, ktorí, hoci sa sami na vlastnej vrchnostenskej činnosti nepodieľajú, môžu ju významným spôsobom ovplyvniť (napr. pripravujú podklady k rozhodovaniu či koncepty rozhodnutia, zaisťujú obeh dokumentov, zabezpečujú vykonávanie vrchnostenských činností po technickej stránke alebo vykonávajú iné obdobné záležitosti v súvislosti s nimi); III) zamestnancov organizujúcich či vykonávajúčich činnosti, ktoré sú úlohou povinného subjektu, či už ide o činnosti vrchnostenskej alebo inej povahy, alebo k takýmto činnostiam poskytujúcich významné podporné či sprievodné služby (napr. analýzy, plánovanie, informačný servis, zabezpečenie vhodného technického a organizačného zázemia, logistika, informačné technológie, prevádzka budov a iných zariadení povinného subjektu); IV) zamestnancov majúcich faktický vplyv na činnosť povinného subjektu (napr. poradcovia, osobní asistenti osôb v riadiacich alebo iných dôležitých pozíciách, osoby s významným faktickým vplyvom na tok informácií vo vnútri povinného subjektu alebo na jeho komunikáciu navonok); V) zamestnancov, ktorých činnosť má alebo môže mať ekonomické dopady na verejné rozpočty alebo na hospodárenie povinného subjektu alebo ním riadených, jeho dohľadu podliehajúcich, ním spravovaných či inak ovplyvňovaných osôb.

31. Vychádzajúc z normatívneho textu infozákona, so zameraním sa na odsek 3 dotknutého § 9, je potrebné zdôrazniť, že toto zreteľne odzrkadľuje základný cieľ infozákona, ktorým je zabezpečenie transparentnosti. Povinná osoba v tomto prípade v stanovenom rozsahu determinujúcom „kategórie sprístupniteľných osobných údajov“, sprístupní vymedzené informácie o verejnej činnosti a platových pomeroch o fyzickej osobe, ktorá je verejným funkcionárom, poslancom obecného zastupiteľstva,

predstaveným v štátnej službe, odborníkom plniacim úlohy pre člena vlády Slovenskej republiky, prezidenta Slovenskej republiky, predsedu Národnej rady Slovenskej republiky alebo podpredsedu Národnej rady Slovenskej republiky, vedúcim zamestnancom vykonávajúcim prácu vo verejnom záujme, vedúcim zamestnancom zamestnávateľa, ktorým je orgán verejnej moci, nadriadeným v služobnom pomere alebo členom hodnotiacej komisie alebo iného obdobného orgánu, ktorý sa zúčastňuje na procese rozhodovania o použití verejných prostriedkov. Pod „mzdou, platom alebo platovými pomermi a ďalšími finančnými náležitosťami“ treba chápať finančné náležitosti v širšom ponímaní a teda aj odmeny, funkčné príplatky, cestovné alebo paušálne náhrady. Pri takto vymedzených osobách existuje verejný záujem na tom, aby mala verejnosť k dispozícii aj zákonom aprobovaný rozsah informácií, ktoré môžu mať charakter osobných údajov. S ohľadom na princíp infozákona, ktorým je prevažujúci verejný záujem, tak ich sprístupnenie nemožno považovať za porušenie ochrany osobných údajov, či súkromia.

32. Po obsahovom vymedzení práva na informácie na podklade relevantného právneho rámca a príslušnej judikatúry s poukazom na samotný účel resp. dôvody prijatia infozákona kasačný súd konštatuje, že pre posúdenie prejednávanej veci je potrebné nahliadať na dotknuté ustanovenia infozákona a na sporné otázky, ktoré v konaní vznikli aj s ohľadom na účel infozákona, ktorým je zabezpečenie transparentnosti a to za predpokladu, že prístup k právu na informácie je ovládaný taktiež princípom prevahy verejného záujmu. Po zadefinovaní si základných teoretických východísk, ktoré považuje kasačný súd za relevantné a, ktoré slúžia ako interpretačný základ pri aplikovaní ustanovení infozákona na prejednanú vec možno pristúpiť k jednotlivým námietkam žalovaného.

33. Žalovaný poukázal na to, že nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 236/06 zo dňa 28.06.2007 obsahuje slovo „spravidla“ a preto nie je možné automaticky všetky povinné osoby podľa § 2 ods. 3 infozákona považovať za nakladajúce alebo hospodáriace s verejnými prostriedkami a pri každom jednotlivom prípade treba skúmať, či skutočne nakladajú s verejnými prostriedkami alebo majetkom štátu a to z pohľadu právnej úpravy, judikatúry súdov, ako aj charakteru samotného subjektu. Kasačný súd dáva za pravdu sťažovateľovi v časti námietky, že pri každom jednotlivom prípade je potrebné skúmať hospodárenie s verejnými prostriedkami, avšak len na účely potvrdenia predpokladu, že dotknuté subjekty hospodária s verejnými prostriedkami, aby nedošlo k situácii, že by bol dokázaný opak. Uvedené preto treba vnímať tak, že povinné osoby podľa § 2 ods. 3 infozákona sa budú vždy považovať za nakladajúce alebo hospodáriace s verejnými prostriedkami, až kým sa nepreukáže opak, čo je výsledkom skutočnosti, že v takýchto subjektoch bude mať vždy štát majetkovú účasť a to minimálne na začiatku, keďže je ich zakladateľom. Potvrdenie predpokladu je relevantné z dôvodu, že neskôr môže pri týchto subjektoch dôjsť k zmene vlastníckej štruktúry, pričom pôjde o prípady, kedy štát predá resp. prevedie svoje akcie na inú osobu. Toto môže mať za následok nie len limitovanie rozsahu poskytovaných informácií, ale dokonca aj zánik statusu povinnej osoby. Následné požadovanie sprístupnenia informácií od subjektu, ktorý je už v dôsledku zmeny vlastníckej štruktúry súkromnou obchodnou spoločnosťou v pravom slova zmysle, by totiž narážalo na právo na ochranu súkromia tejto osoby a bolo by zjavne neproporcionálne. Cieľom infozákona je umožniť verejnú kontrolu subjektom previazaným na štát, nakoľko u týchto je predpokladom, že hospodária s majetkom štátu resp. s verejnými prostriedkami.

34. S poukazom na priemyselný a komerčný charakter žalovaný namietal, že Slovenská pošta má osobitný charakter resp. postavenie a ako jediná obchodná spoločnosť so 100 % majetkovou účasťou štátu pôsobí na plne liberalizovanom trhu, kde súťaží s inými, prevažne súkromno-právnymi subjektmi o zákazky na trhu poštových služieb, pričom nie je držiteľom žiadnych výhradných práv, ktoré by jej zaručovali jedinečné postavenie na trhu alebo by znamenali konkurenčnú výhodu. Poukázal aj na jej postavenie obstarávateľa v zmysle zákona č. 343/2015 Z. z. Je pravdou, že okrem Slovenskej pošty v súčasnosti na trhu v oblasti poštových služieb pôsobí podľa registra poštových podnikov viac ako 20 ďalších subjektov. Napriek tomu, že Slovenská pošta je v rovnakej pozícii na trhu vo vzťahu k poskytovaniu poštových služieb, treba poukázať aj na „osobitný typ“ služieb, ktoré spomedzi týchto poštových podnikov poskytuje výlučne Slovenská pošta a ktorý jasne odzrkadľuje skutočnosť, že jej 100 % akcionárom je práve štát (zastúpený žalovaným). Slovenská pošta je jediným poštovým podnikom poskytujúcim služby IOMO (Integrované obslužné miesto občana). Služby IOMO poskytujú

Slovenská pošta na viac ako 600 pracoviskách rovnomerne rozmiestnených po celom Slovensku, pričom okrem Slovenskej pošty sa pracoviská IOMO mali rozširovať aj do miest a obcí a na Klientske centrá Ministerstva vnútra SR. IOMO ponúka prístup k elektronickým službám štátu na jednom asistovanom mieste, pričom občania si prostredníctvom neho môžu na jednom mieste vybaviť výpis alebo odpis z registra trestov, výpis z listu vlastníctva alebo výpis z obchodného registra, pričom tieto nemajú len informatívny charakter, ale sú akceptovateľné aj v úradnom styku. Podľa § 7 ods. 2 zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) (ďalej aj len „zákon č. 305/2013 Z. z.“) integrované obslužné miesto prevádzkuje obec alebo mestská časť v Bratislave a Košiciach, ktoré sú matričným úradom, alebo aj iný orgán verejnej moci, alebo poštový podnik poskytujúci univerzálnu službu. Vychádzajúc z aktuálneho stavu registra poštových podnikov, jediným poštovým podnikom poskytujúcim univerzálnu poštovú službu je v súčasnosti len Slovenská pošta, ktorá túto poskytuje na základe poštovej licencie udelenej Poštovým regulačným úradom. Možno tak konštatovať, že Slovenská pošta má v určitom smere fakticky odlišné postavenie od ostatných poštových podnikov pôsobiacich na trhu, pričom toto odlišné postavenie sa prejavuje v charaktere osobitného druhu služby, ktorý je oprávnená poskytovať, pričom ide o taký typ služby, ktorý okrem nej vykonáva v súčasnosti výlučne štát (viď. subjekty v § 7 ods. 2 zákona č. 305/2013 Z. z.). Treba mať na zreteli, že poštové služby možno vo všeobecnosti chápať ako služby vo verejnom záujme. Slovenská pošta je obchodnou spoločnosťou so 100 % majetkovou účasťou štátu a poskytuje služby vo verejnom záujme, pričom v prípade služby označenej ako IOMO v zásade supluje štát a preto ju v tomto ohľade možno, obrazne povedané, považovať za akúsi „predĺženú ruku“ štátu. Možno konštatovať, že vykonáva činnosť v určitých ohľadoch materiálne predstavujúcu verejnú správu. Zákon č. 349/2004 Z. z. pripravil podmienky na transformáciu na akciovú spoločnosť, pričom z jeho znenia je evidentná snaha štátu zachovať si vplyv pri zabezpečení práva na poskytovanie univerzálnej poštovej služby, čo sa prejavuje aj tým, že jediným zakladateľom a teda aj akcionárom je štát, zastúpený žalovaným. V nadväznosti na uvedené, vychádzajúc z faktického stavu, nemožno prisvedčiť argumentu žalovaného, že by nebola držiteľom výlučných práv a teda nemala v určitom ohľade jedinečné postavenie resp. konkurenčnú výhodu. Skutočnosť, že v zmysle zákona č. 343/2015 Z. z. má postavenie obstarávateľa sama o sebe nemá vplyv na informačnú povinnosť, nakoľko pri vymedzení tejto sa postupuje podľa znenia a účelu infozákona v spojení s ústavným a medzinárodným právnym rámcom a teda právna úprava v oblasti verejného obstarávania môže byť len podporná, avšak za predpokladu, že sa nebude priečiť cieľu sledovaného relevantnou právnou úpravou, ktorou je práve infozákon.

35. Žalovaný poukázal na to, že Slovenská pošta vedie vlastné účtovníctvo, uhrádza svoje záväzky z vlastných zdrojov, činnosti vykonáva za cieľom dosiahnutia zisku a ak by sa na ňu prihliadalo ako na osobu s plnou informačnou povinnosťou, mohlo by ju to značne znevýhodniť oproti ostatným súťažiteľom na trhu, nakoľko každý konkurenčný subjekt by mohol prostredníctvom infozákona žiadať o údaje týkajúce sa cenotvorby, stratégie, obsahu uzatvorených zmlúv s dodávateľmi, či odberateľmi alebo iných skutočností, ktoré sú štandardne vnímané ako obchodné tajomstvo. Tento argument z pohľadu kasačného súdu neobstojí, pretože skutočnosť, že vedie vlastné účtovníctvo a hospodári so svojimi zdrojmi za účelom dosahovania zisku logicky vyplýva jednak z jej právnej formy - ako obchodnej spoločnosti a zároveň nestiera to, že prvotný pôvod jej zdrojov je de facto štátny, keďže štát je jediným akcionárom a je zrejmé, že pokiaľ by Slovenská pošta nadobudla zisk, tento by mu patril v zmysle § 178 Obchodného zákonníka. Týmto teda nemožno odôvodniť prípadné obmedzenie informačnej povinnosti. Vo vzťahu k argumentácii obchodným tajomstvom poukazuje kasačný súd jednak na možnosť legitímneho obmedzenia podľa § 10 infozákona sprístupnenia informácií, pričom však na účely aplikácie tohto obmedzenia dáva do pozornosti svoju predchádzajúcu judikatúru vo veci sp. zn. 2Sž/13/2013, kedy sa vyjadril k prípadnému konfliktu práva na informácie a zachovania obchodného tajomstva. V danej veci konštatoval, že: „Ak by boli v požadovaných dokumentoch naozaj informácie klasifikované ako obchodné tajomstvo, je povinnosťou žalovaného sa s takouto skutočnosťou vysporiadať, a to najmä zákonným a presvedčivým spôsobom v odôvodnení svojho rozhodnutia, pričom informácie vylúčené zo zverejnenia vzhľadom na okolnosť, že sú obchodným tajomstvom, musia byť zároveň negatívne definované a identifikované z hľadiska kategórie nakladania a hospodárenia s verejnými prostriedkami. Záujem verejnosti na získanie informácií týkajúcich sa

nakladania s verejnými prostriedkami totiž prevažuje nad záujmom na ochrane obchodného tajomstva súkromného subjektu. V rozhodnutí absolútne absentujú dôvody takého charakteru.“.

36. K námietke, že Slovenská pošta nehospodári s verejnými prostriedkami, resp. nenakladá s majetkom štátu, keďže samotné akcie štátu a majetok obchodnej spoločnosti treba vnímať oddelene, kasačný súd s poukazom na východiská uvedené v bodoch 26 a 27 konštatuje, že s touto sa nemožno stotožniť. Hoci nejde priamo o verejné prostriedky v zmysle definície obsiahnutej v zákone č. 523/2004 Z. z., v tomto prípade treba klásť dôraz na už ozrejmý účel infozákona, ktorým je transparentnosť a s tým spojené zabezpečenie možnosti verejnej kontroly. V infozákone sa pojem „verejné prostriedky“ používa, avšak nie je na jeho účely osobitne legálne definovaný. V niektorých ustanoveniach sa pri tomto pojme odkazuje na definíciu v zákone č. 523/2004 Z. z., avšak len prostredníctvom poznámok pod čiarou. Poznámky pod čiarou však nedisponujú právnou záväznosťou, čo preukazuje aj bod č. 23.1. Legislatívnych pravidiel vlády Slovenskej republiky, podľa ktorého: „Poznámky pod čiarou k príslušným odkazom nie sú súčasťou právneho predpisu; majú informatívnu hodnotu. Preto nesmú obsahovať veci, ktoré majú normatívnu povahu.“. V prejednávanom prípade by výklad pojmu verejné prostriedky prostredníctvom analógie nebol v súlade s účelom infozákona a priečil by sa jeho základným princípom, keďže by predstavoval zúženie obsahu tohto pojmu, čo by malo za následok možné faktické obmedzenie resp. zásah do práva na informácie. Je potrebné si uvedomiť, že výlučným akcionárom Slovenskej pošty je štát, zastúpený žalovaným. Inšpirujúc sa nálezom Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 260/06 zo dňa 24.01.2007, ktorý v súvislosti s posudzovaním, či ide o hospodárenie s verejnými prostriedkami poukázal aj na verejný záujem, ktorý treba vziať do úvahy. Poukázal aj na to, že ak má byť zákon o slobodnom prístupe k informáciám skutočne účinný, musí postihovať všetky inštitúcie, do ktorých štát ingeruje, či už priamo, nepriamo alebo prostredníctvom verejných finančných prostriedkov. Obchodné spoločnosti a iné formálne súkromné subjekty založené orgánmi verejnej moci, ktorých právna podstata vyplýva z predpisu súkromného práva (hlavne Obchodného zákonníka) by mala byť subsumovateľná pod rozsah pojmu verejné inštitúcie hospodáriace s verejnými prostriedkami. Hoci daný prípad bol sústredený na štátny podnik, niektoré tézy formuloval všeobecnejšie, v dôsledku čoho sú aplikovateľné aj na prejednávanú vec. Pojem „verejné prostriedky“ treba v súvislosti so Slovenskou poštou vnímať s prihliadnutím na skutočnosť, že v danom prípade ide o žiadosť o sprístupnenie informácie, že výlučným akcionárom je štát, v dôsledku čoho disponuje štandardnými právami akcionára (napr. právo na podiel na zisku) a má rozhodujúci vplyv, ďalej že poskytuje služby vo verejnom záujme vrátane špecifických služieb, v rámci ktorých supluje štát a že členovia v štatutárnych orgánoch sú verejnými funkcionármi v zmysle toho času účinného čl. 2 ods. 1 písm. zb) ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. (v súčasnosti už čl. 2 ods. 1 písm. zc) ústavného zákona č. 357/2004 Z. z.) a sú menovaní ministrom. Aplikujúc východiská vyplývajúce z rozsudku NSS ČR sp. zn. 8 As 57/2006 zo dňa 29.05.2008, možno poukázať na to, že Slovenská pošta bola založená štátom, ktorý je jej jediným akcionárom, v čoho dôsledku v nej má rozhodujúci vplyv, súčasne vytvára jej orgány a zákonom stanovenými prostriedkami vykonáva dohľad nad jej činnosťou - prostredníctvom Úradu pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb vo vzťahu k plneniu verejného účelu - poskytovania poštových služieb a preto je možné vidieť určitú paralelu s verejnými inštitúciami, čo sa prejavuje aj vo vzťahu k vyhodnoteniu prostriedkov tejto spoločnosti ako verejných prostriedkov na účely aplikácie dotknutých ustanovení infozákona. S poukazom na účel infozákona, ktorým je zabezpečenie transparentnosti a s tým spojená možnosť čo možno najširšej miery verejnej kontroly v oblasti verejného života, treba za osoby hospodáriace s verejnými financiami resp. nakladajúce s majetkom štátu považovať aj povinné osoby podľa § 2 ods. 3 infozákona, ktoré sú súkromnými obchodnými spoločnosťami, avšak s majetkovou účasťou štátu. Je teda neprípustné, aby sa pojem verejné prostriedky na účely aplikácie infozákona vykladal reštriktívnym spôsobom, nakoľko tento predstavuje riziko, že sa infozákon minie svojmu účinku. V záujme zachovania práva na informácie a zabezpečenie možnosti verejnej kontroly nakladania s majetkom štátu a samospráv treba zvoliť taký výklad pojmu „verejné prostriedky“, aby tento zahŕňal aj finančné prostriedky obchodných spoločností založených štátnym orgánom, vyšším územným celkom alebo obcou, v ktorých majú štát alebo samosprávy výlučnú majetkovú účasť, alebo ktoré sú týmito ovládané.

37. S ohľadom na skutočnosť, že žiadosť o sprístupnenie informácie smerovala k odmenám členov

predstavenstva a dozornej rady, je potrebné zaoberať sa aspoň stručne rizikom kolízie práva na informácie a právom na ochranu osobných údajov resp. súkromie. S poukazom na východiská uvedené v bodoch 28 až 30 treba brať do úvahy, že ide o verejných funkcionárov, čo vyplýva zo zákona č. 357/2004 Z. z. Toto postavenie je potrebné zohľadniť pri posudzovaní miery zásahu do práva na ochranu osobných údajov resp. súkromie. Ústavný súd SR sa v náleze sp. zn. II. ÚS 44/00 z 05.01.2001 zaoberal kolíziou z opačného hľadiska, teda či a do akej miery preváži záujem na ochrane súkromia verejného činiteľa nad právom na informácie. V tejto súvislosti uviedol s odkazom na rezolúciu Parlamentného zhromaždenia rady Európy č. 1165 z 26. júna 1998, že „verejne činné osoby (public figures)... musia rešpektovať, že osobitné postavenie, ktoré zastávajú v spoločnosti (a v mnohých prípadoch na základe vlastného rozhodnutia), automaticky vyvoláva tlak na ich súkromie. Každá osoba vystupujúca na verejnosti musí... strpieť zvýšenú kontrolu verejnosti nad takouto činnosťou. Aj pri výkone základných práv podľa čl. 26 ústavy je prirodzene nutné rešpektovať základné práva a slobody toho, o ktorom sa informácie získavajú, vrátane jeho práva na súkromie, práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti a mena, ako aj práva na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe podľa čl. 16, resp. čl. 19 ústavy. Ak by preto v dôsledku výkonu základného práva na informácie došlo k zásahu do takýchto práv, každý postihnutý má právo sa brániť použitím ktoréhokoľvek zo zákonných prostriedkov ich ochrany upravených v § 13 Občianskeho zákonníka. Toto právo nemožno odňať ani osobám verejného záujmu (vrátane verejných činiteľov), ak sa domnievajú, že v dôsledku výkonu slobody prejavu a práva na informácie došlo k neoprávnenému zásahu do ktoréhokoľvek z ich základných práv upravených v čl. 16 a čl. 19 ústavy, keďže ich postavenie ako verejných činiteľov ich nevylučuje z možnosti uplatňovania občianskoprávnej, prípadne trestnoprávnej ochrany svojej osobnosti.“. Pokiaľ ide o samotnú primeranosť zásahu do práva na súkromie, určujúcim je v prejednávanej veci postavenie zamestnancov - teda to, že ide o „zamestnancov“ vo vrcholných vedúcich pozíciách. Legitímny záujem verejnosti na informáciách o odmenách zamestnancov povinných osôb, ktorí zastávajú vysoké riadiace funkcie je značný a to aj s ohľadom na skutočnosť, že v danom prípade sú menovaní ministrom a zároveň sú verejnými funkcionármi. Títo zamestnanci sa svojich funkcií ujali dobrovoľne a tak musia byť pripravení znášať vyššiu mieru kontroly verejnosti a s tým súvisiace zásahy do svojho súkromného života. Uvedené len podporuje skutočnosť, že v zmysle článku 7 ods. 1 písm. d) ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. sú povinní každoročne podať písomné oznámenie, v ktorom uvedú svoje príjmy dosiahnuté v uplynulom roku z výkonu funkcie verejného funkcionára a z výkonu iných funkcií, zamestnaní alebo činností. Hoci ústavný zákon č. 357/2004 Z. z. sleduje možno mierne odlišný účel ako infozákon, vo vzťahu k zverejňovaniu odmien na účely verejnej kontroly sa vo výsledku zdá byť rovnaký.

38. Námieta sťažovateľa smerujúca k postaveniu Slovenskej pošty ako povinnej osoby podľa § 2 ods. 3 infozákona a nie podľa odseku 2, ako konštatoval krajský súd je opodstatnenou. Na podklade východísk uvedených v bode 25 a argumentácie žalovaného, podľa ktorej nebola zriadená zákonom, nakoľko ten len vytvoril predpoklady pre jej následné založenie prostredníctvom konkrétnych rozhodnutí žalovaného. Kasačný súd sa stotožňuje s argumentáciou žalovaného v tejto časti a to z dôvodu, že je objektívne verifikovateľné, že zákon č. 349/2004 Z. z. nadobudol účinnosť dňa 01.10.2004, ale Slovenská pošta ako akciová spoločnosť bola založená až dňa 27.09.2004 a vznikla dňa 01.10.2004 zápisom do obchodného registra SR, v dôsledku čoho niet pochýb, že nebola založená zákonom a teda je povinnou osobou podľa § 2 ods. 3 infozákona.

39. Z uvedených dôvodov dospel kasačný súd k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná a preto ju podľa § 461 S.s.p. zamietol.

40. O náhrade trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že sťažovateľovi, ktorý v tomto konaní nemal úspech, ich podľa § 167 ods. 1 a § 168 v spojení s § 467 ods. 1 S.s.p. nepriznal a žalobkyni sa ich náhrada nepriznáva z dôvodu, že jej v kasačnom konaní nevznikli.

41. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.